

Partijprogramma ChristenUnie

Samen verder

Kiest u voor de ChristenUnie, dan kiest de ChristenUnie voor u. Met gemeenschappelijke waarden als menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid, naastenliefde, verdraagzaamheid, zorg voor de schepping en geloofsvrijheid hopen wij bij te dragen aan een betere samenleving voor iedereen.

De overheid en de samenleving

Volgens ons moet de rol van de overheid beperkt blijven tot vraagstukken die de maatschappij niet in zijn eentje op kan lossen. De rest is de zaak van de samenleving, niet van de staat. Wij zijn in dit land immers met ons allen voor elkaar verantwoordelijk - mensen die zich belangeloos inzetten voor de samenleving verdienen een pluim, geen onbedoelde tegenwerking van een overmatig bureaucratische overheid. We willen een samenleving waar mensen weer zorg dragen voor elkaar, begeleid door een welwillende regering met een duidelijke visie. We zijn veel te ver doorgeslagen in de individualisering en hebben daarbij elkaar uit het oog verloren.

Wij streven naar een samenleving met meer 'wij' en minder 'ik', die we willen bereiken door:

- alles dat ook maar lijkt op een mantelzorgboete af te schaffen;
- het onderschrijven van Nederlandse waarden tot een verplicht onderdeel van het integratieproces te maken;
- studenten mogelijkheden te bieden om door vrijwilligerswerk hun studieschuld af te lossen;
- burgerinitiatieven en grassroots-bewegingen weer serieus te nemen;
- meer ruimte voor lokale referenda en het vastleggen van kaders rondom lokale petitie te bieden;
- Geen hulp verlenen bij zelfdoding, maar meer helpen bij het vinden van oplossingen voor mensen die in de knel zitten;
- met belastingvoordelen de vorming van coöperaties te stimuleren, waar werknemers verantwoordelijkheid dragen aan elkaar in plaats van gezichtsloze aandeelhouders.

Sociale zekerheid

Een van de vraagstukken die volgens ons (nog?) niet aan de maatschappij overgelaten kan worden is de kwestie van het zorgstelsel. De Nederlandse welvaartsstaat kan gezien worden als 'af'. Ondanks dit zijn er in de toekomst een aantal uitdagingen, zoals de toenemende vergrijzing en de automatisering. Ook zal Nederland een goed antwoord klaar moeten hebben voor de toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt.

- het UWV moet zoveel mogelijk richten op het helpen naar een succesvolle verdere carrière, en niet mensen ongewenst het ondernemerschap opdringen;
- er komt een scholingsbeurs voor werknemers vanuit de overheid, waarmee mensen beschermd blijven tegen de automatisering;
- kleinere werkgevers worden niet langer twee, maar één jaar verantwoordelijk voor de loondoorbetaling bij ziekte. Het tweede jaar neemt de overheid voor haar rekening;
- Vrijwilligerswerk naast een uitkering moet niet worden afgestraft door de overheid;
- Gemeenten krijgen toestemming om alternatieven voor de sollicitatieplicht in te voeren, maar geen verplichtingen is geen optie.
- De AOW leeftijd gaat op dit moment snel omhoog terwijl de netto uitkering omlaag gaat. De oude AOW was niet houdbaar, maar de snelle verhoging is voor veel werknemers moeilijk om mee te leven. Om die reden stellen wij een flexibele AOW voor, zodat de AOW vooral voor lage inkomens vanaf 65 beschikbaar blijft.

Onderwijs

De ChristenUnie ziet persoonlijk en goed onderwijs als een recht van iedereen. Keuzevrijheid staat bij ons in het vaandel, en daarom is bijzonder onderwijs voor ons zeer belangrijk. Om het Nederlandse onderwijssysteem van een goede toekomst te voorzien, stelt de ChristenUnie de volgende maatregelen voor:

- Het openbare onderwijs wordt afgeschaft. De scholen komen in handen van de ouders, omdat het achterhaald is om de gemeente het onderwijskunde inzicht te laten verschaffen;
- Stimuleren van mannen en leden van etnische minderheden om naar de PABO te gaan;
- De financiering van speciaal onderwijs wordt vereenvoudigd. Kinderen met een beperking of chronische ziekte krijgen maatwerk in onderwijs;
- Wij verlagen de normen om ruimte te maken voor het stichten van nieuwe scholen en het openhouden van scholen met een sterke identiteit;
- Een bijdrage aan de samenleving tijdens of na je studie wordt beloond met een verlaging van je studieschuld;
- Een wettelijk limiet op de stijging van collegegeld;
- Het terugdringen van het rendementsdenken. Kleinere en unieke studies moeten overeind gehouden worden;

De economie

De ChristenUnie ziet graag dat mensen hun potentieel volledig benutten. Mensen die hun creativiteit gebruiken voor innovatie krijgen van de Christenunie vrij baan om hun droom te vervullen. Voor de vergroening van onze economie is het belangrijk om de ondernemers hierin te betrekken. We moeten voorkomen dat oude regels de nieuwe economie in de weg staan, maar tegelijk ligt er voor ons allen een taak om de nieuwe economie sociaal verantwoord te maken.

- De overheid moet alert zijn over de opgelegde regeldruk voor kleine ondernemers, om te voorkomen dat het ondernemen van deze groep onmogelijk wordt;
- Om mkb-bedrijven in de praktijk meer mogelijkheden te geven bij overheidsaanbestedingen moeten alle overheden er zorg voor dragen dat het papierwerk tot een minimum wordt beperkt, opdrachten zo min mogelijk geclusterd worden en de gunningseisen niet onnodig zwaar zijn.
- Het stimuleren van coöperaties en lokale initiatieven om de leefbaarheid in agrarische gebieden te behouden;
- Fiscale voordelen worden strenger getoetst op effectiviteit en vernieuwing. De ChristenUnie zet in op een innovatiebeleid dat zich veel explicieter richt op maatschappelijke uitdagingen zoals een circulaire economie, een verantwoorde voedselvoorziening en een betaalbare zorg;
- Belangrijke kenniscentra behouden. Veel bedrijven en overheden profiteren van de kennis van onafhankelijke kenniscentra, zoals meetinstituut VSL, TO2-instituten zoals MARIN en de publieke-private samenwerking bij universiteiten en hbo's. Instituten en werkwijzen waar intensief wordt samengewerkt tussen kennispartners worden gestimuleerd, zoals bijvoorbeeld het programma CAT-Agrofood;

- Dumping onder de kostprijs moet verdwijnen. Nederland moet tarieven invoeren op dumping in eigen land tegen te gaan, en moet voorkomen dat er Nederlandse producten zoals vlees in andere markten gedumpt worden;
- Om innovatie te stimuleren moet het mogelijk worden voor studenten om in de stageperiode een startup te beginnen en hier uren voor te krijgen.
- Het moet mogelijk worden gemaakt om binnen een dag een bedrijf te registreren;
- Het duidelijk in kaart brengen van externe kosten door zowel het bedrijfsleven als de overheid, en het streven naar het zoveel mogelijk compenseren van deze kosten.
- Het omkeren van bewijslast, door bijvoorbeeld wanneer een ondernemer grondstoffen of producten uit een sterk verdachte regio haalt, de overheid kan eisen dat de ondernemer aantoont dat het de keten op orde heeft;
- We promoten leer-werktrajecten om zo kwetsbare groepen met afstand tot de arbeidsmarkt een kans op een echte baan te geven door middel van werk-leertrajecten;
- De solvabiliteitseisen van banken moet omhoog om het vertrouwen in de sector te verbeteren;
- Toekomstige handelsakkoorden moeten getoetst worden op aspecten van neokolonialisme, om zo oneerlijke akkoorden met ontwikkelingsregio's te voorkomen.
- Met de opkomst van de digitale economie zien we dat deze zich tot nu toe vooral heeft ontwikkeld als een soort cowboy-industrie, waarin de regels ondoorzichtig en rekbaar zijn, de consument het product is, belasting niet betaald hoeft te worden en waar monopolies vrij zijn om woekerwinsten te maken. De ChristenUnie zet zich in om wetgeving te moderniseren en aan oneerlijke voordelen en misbruik een einde te maken.

Eerlijke en houdbare financiën

De ChristenUnie staat voor rentmeesterschap. Dat betekent dat we verantwoordelijkheid voelen voor de generaties die na ons komen. Een overheid die zich niet rijker waant dan zij is is hier een belangrijk onderdeel. Tegelijkertijd staan wij voor solidariteit: we leven niet voor onszelf, maar zijn pas mens door met en voor elkaar te leven. Om die reden staat de ChristenUnie voor houdbare overheidsfinanciën en een rechtvaardig belastingstelsel.

- De BTW-verhoging van kabinet Vylander-I heeft veel mensen die moeite hebben om rond te komen hard geraakt. Om die reden streven wij naar de herinvoering van een verlaagd tarief op voedingsmiddelen.
- De financiën van de rijksoverheid zijn op dit moment houdbaar. We hebben voldoende overschot om te garanderen dat de verzorgingsstaat ook in de toekomst kan blijven bestaan. Om te voorkomen dat dit overschot wordt verkwist voeren wij een begrotingsregel in, waarbij de overheid over periodes van elf jaar gemiddeld een overschot moet draaien. Zo kan de overheid ingrijpen in een crisis zonder dat de financiën onhoudbaar worden.

- De belasting op arbeid in Nederland is een van de hoogste van Europa. Tegelijkertijd is de belasting op vermogen en winst erg laag. De rechtvaardigheid van ons belastingstelsel komt in het geding wanneer deze verschillen zo groot zijn. We streven naar een betere balans tussen vestigingsklimaat, werkgelegenheid en solidariteit. Om die reden verhogen we de belasting op grote vermogens en geven we de opbrengst door via lagere belastingen op werk en winst.
- De hypotheekrenteaftrek wordt op dit moment volledig afgebouwd. Het eigenwoningforfait blijft echter onveranderd bestaan. Hierdoor ontstaat straks de situatie waarbij een jong gezin dubbel geraakt wordt na het kopen van een huis: enerzijds betalen ze een fikse hypotheekrente, anderzijds betalen ze extra vermogensbelasting terwijl ze netto niet eens vermogen bezitten. We zetten in op een alternatief belastingregime voor de eigen woning om te voorkomen dat een huis kopen onbetaalbaar wordt.
- Veel van de belastingkortingen- en aftrekposten in het Nederlandse belastingstelsel zijn onnodig of ineffectief in het bereiken van hun doelen. De ChristenUnie wil de bestaande aftrekposten toetsen op effectiviteit en beperken/afschaffen waar nodig.

Een groene toekomst

Met God's schepping moet zorgvuldig worden omgegaan. Helaas is de mensheid er de laatste eeuwen niet verantwoordelijk omgegaan met de aarde. Om grote milieuproblemen te voorkomen zal de wereld op een rap tempo verantwoordelijker met zijn grondstoffen moeten omgaan en de vervuiling behoorlijk terug moeten dringen.

- Voor de transitie naar een duurzame economie moet er een actieplan worden opgesteld waarin de innovatie en publiek-private samenwerking voorop staan;
- Voor de verduurzaming van de economie wordt er voor het MKB een speciale rol weggelegd, om zo te voorkomen dat vooral de multinationals profiteren;
- We gaan voedselverspilling tegen. Door voedseloverschotten naar de voedselbank te sturen, overbodige houdbaarheidsdata schrappen, en het 2-uurscriterium voor verse producten in de horeca te verlengen naar 4 uur hopen we dit te bereiken;
- Opstellen van een transitieplan om onze energievoorziening binnen 1 generatie volledig duurzaam te krijgen;
- De gaswinning wordt nog verder teruggebracht;
- Nieuwe huizen moeten zonder gasaansluiting worden gebouwd;
- Er wordt extra geïnvesteerd om het openbaar vervoer toekomstbestendig te maken;
- Prorail wordt niet opnieuw geprivatiseerd;
- In gesprek met de landbouwsector een gedegen toekomstplan uitzetten die zowel rekening houdt met de voedselvoorziening als het milieu;

- In vakopleidingen op het MBO aandacht besteden aan groen ondernemen en klimaatverandering;
- Het verplicht stellen van energielabels van gebouwen na verbouwen of voor de verkoop in de toekomst;
- Stimulans voor het ontwerpen voor de circulaire economie;
- Beprijzing van CO2-uitstoot voor de luchtvaart;
- Stimuleren van treingebruik op reizen binnen Europa, te beginnen bij reizen van regering zelf;
- Het focussen van ruimtelijk beleid op herstructureren en opnieuw benutten van grond.

Religie in de 21ste eeuw

Religie in Nederland is als een eiland in een zee van agnosten. Toch is de ChristenUnie ervan overtuigd dat religie zijn plaats heeft in Nederland. Ook moeten wij dankbaar zijn voor onze eigen godsdienstvrijheid, vooral wanneer er elders in de wereld miljoenen Christenen om hun geloof vervolgd worden.

De plaats van religie in Nederland willen wij benadrukken door:

- De vrijheid te behouden om via bijzonder onderwijs kinderen op te voeden met religieuze aspecten;
- Een fonds in te stellen om kerkgebouwen te redden van de sloop en ze een nuttige herbestemming te geven;
- Het behouden van passages in de wet waarin God vermeldt staat;
- Het in stand houden van het ambtsgebed wanneer gewenst;
- Oprichten van een fonds voor vervolgte christenen om steun te geven aan familie van gevangenen christenen, voor advocaatkosten, voor safehouses en voor bekeerlingen;
- Diplomatiek opkomen voor godsdienstvrijheid in landen waar dit niet vanzelfsprekend is;
- Geen handelsmissies naar gebieden waar sprake is van ernstige vervolging wegens geloof.

Defensie

Ons land is het waard om verdedigd te worden. De laatste jaren is onze krijgsmacht ernstig verwaarloost. Wij hebben de verantwoordelijkheid om behoorlijke investeringen te doen in Defensie, om er zo voor te zorgen dat onze soldaten weer veilig op missie kunnen. Nederland is gebaat bij een veilige wereld, en daar kunnen we met ons leger aan bijdragen.

Dit wil de ChristenUnie doen door onder andere:

- Luisteren naar ervaringen binnen het leger, om zo adequaat te reageren
- Meer training bij militairen, onder andere met munitie in plaats van het roepen van 'pang pang';
- Verdedigen van Christenen in binnen- en buitenland;
- Investeren in Cyberonderdeel van de krijgsmacht;
- Tegenhouden van autonome vechtssystemen.

Binnenlandse veiligheid

De tijden in Nederland veranderen rap. Door de opkomst van terrorisme is het veiligheidsgevoel van de Nederlanders permanent aangetast. De ChristenUnie wil in deze rap veranderende wereld een gevoel van veiligheid en standvastigheid uitstralen.

Maatregelen die de ChristenUnie hierom voorstelt:

- Politie terug naar binnenlandse zaken;
- Geen topinkomens meer binnen de politie, ook niet voor adviseurs;
- Meer ogen op straat; minstens 1000 wijkagenten erbij;
- Controleer de jeugdwerkers en straatcoaches, sommigen versterken radicalisme;
- Weiger vluchtelingen die hebben deelgenomen aan controversiële strijdgroepen;
- Bestrijden drugsoverlast en coffeeshops in de buurt van scholen;
- Aanpassen van wetgeving op de rap veranderende digitale wereld;
- Vaststellen van budgetten van veiligheidsdiensten;
- Als uitgangspunt dat de voorwaardelijke invrijheidstelling na het uitzitten van 2/3 van de straf is geen recht of automatisme wordt;
- Het verbieden van nieuw gevonden zelfmoordmiddelen en het strenger handhaven op het verbod van deze middelen verspreiden;
- Invoering van Zweeds model voor prostitutie.

Buitenlands beleid

Op het wereldtoneel zijn weinig zekerheden te vinden. De Europese Unie lijkt te zijn vastgelopen, het Midden-Oosten staat in brand, en opkomende machten zoals India en Iran lijken de machtsverhoudingen voor altijd te veranderen. In deze wereld wil de ChristenUnie een constante en betrouwbare kracht zijn.

Nederland zal als westers land het goede voorbeeld moeten geven op het terrein van mensenrechten en milieu, en zal voorop moeten staan bij het hervormen van de Europese Unie.

Om dit te bereiken stelt de ChristenUnie het volgende voor:

- Het initiatiefrecht van de Europese Commissie wordt beperkt tot de beleidsvelden waar de EU exclusieve bevoegdheid heeft;
- Uiterste terughoudendheid bij toetreding nieuwe lidstaten van de EU;
- Geen grotere rol Europees Parlement en één vestigingsplaats: Brussel;
- Een optie voor een Neuro en een Zeuro;
- Voor internationale verdragen geen afzonderlijke juridische arbitrage, zoals ISDS;
- Verdragen moeten worden goedgekeurd door nationale parlementen en mogen niet voorlopig in werking treden;
- Mensenrechten integreren in alle beleidsterreinen – van ontwikkelingssamenwerking tot handel en defensie;
- Geen Israel-boycot, wel verregaande maatregelen tegen Palestijnse organisaties die de vrede in de weg staan;
- Inlossen van de historische verplichtingen jegens de Molukkers en de Papoea's;
- Investeren in de oorzaken van migratie;
- Bij staatsbezoeken nadruk leggen op de onderdrukten, de mensenrechten en het milieu.

ChristenUnie

 Geef geloof een stem